

PEST, II. félv.

44. szám.

November 4. 1869.

Megjelenik e lap minden héten egyszer, esütörtökön. Előfizetési ár: helyben félvévre 1 forint 31 — A pályázatok beiktatásáért tíz sorig minden egyszeri Az előfizetési pénzeket, valamint a lapba szánt kéziratokat kr., egész évre 2 forint 62 kr.; vidékre fél-fölvételért 1 frt., tíz soron fölül, egyszeri közlésért 2 frt., a Szent-István-Társulat igazgatóságához kérjük intézteni. Évre 1 frt 70 kr., egész évre 3 frt 40 kr. ha többször közöltetik, 1 forint 50 krajczár számítatik.

Róma egyházai, emlékei, intézményei, levelekben.

XXXII.

Szent Ágnes.

Bernin kutjai. — Sz. Ágnes vértanúsága. — Templom a Navona térén. — Sz. Ágnes főegyháza a város falain kívül.

A Navona-téren vagyunk, mely sz. Péter tere után egész Romában legnagyobb. Alexander Severus egykori szinköre ez, melynek alakját és nagyságát maig megtartotta. Rendelgetése azonban nagyon megváltozott: jelenleg egyike a város főpiaczainak.

Figyelmemet megragadta néhány műemlék. Közepén 3 pompás ugró-kut van. Egykor e tér díszítése jövén szóba, Bernin a híres építész versenytársainak befolyása folytán a részvétből kizárattott. Ludovisi herceg, a művész barátja és pártfogója észrevevén, hogy e mellőzés a művészt keseríti, kérte őt, hogy a tér díszítésére fölszólítás nélkül is pályázzon. Bernin soká ellenállott; végre a művészi hajlam győzött benne, és elkészítette a herceg által kívánt tervezetet.

Ludovisi herceg jeles tervét azonnal elvitte a Vatikánba. Midőn azt a műértő X. Ineze pápa látta, nem titkolhatta bámulatát. Bernin győzött! kiálta föl.

A kut Bernin terve szerint építettett: egy nagy márvány-medenczéből szikla emelkedik, melynek négy nyílásából ömlik a víz; fölötte obeliszk áll, melyet Romulus szinkörében találtak. A szikla sarkain fehér márványból négy óriás ül, ezek jelképezik a Ganges, Nil, Duna és la Plata folyókat. — A szikla nyílásából egy tengeri ló s pompás oroszlán lép ki szomját oltani.

Befejeztetvén az emlék, azt a pápa megtekintette. „De hát mikor kapunk ez emlékből vizet?” kérdé a pápa. „Nem sokára, válaszolá a művész. előbb ki kell utját jelölni.” — Alig távozott a pápa néhány lépésnyire, oly zajjal tört elő a víz, hogy az egész tér visszhangzott tőle. „Bernin! szóla a pápa örvendve, ön mindig a régi; e kellemes meglepetés által tíz évvel meghoszzabbította életemet.”

Bennünket azonban e szép kútnál jobban érdekel szent Ágnes temploma. 263-ban a Navona-téren oly esemény történt, mely kiváló részt foglal el az egyház történetében. — Egy 13 éves szűz martalékul vettetett oda a bujálkodóknak. E keresztény szűz, kit Ágnesnek hívtak, visszautasította Symphronius, romai praefectus fiának csábításait. Miután sem ígért, sem fenyegetés nem használt semmit, oly házba záratta, hol magukat pénzért áruló buja nők éltek. Tudták üldözői, hogy mint Tertullian mondja, e hely a szűzre nézve nagyobb büntetés, mintha oroszlánok barlangjába vetették volna, mert a keresztényeknek szüzességök drágább magánál az életnél.

De Isten gondját viselte a gyöngye szűznek. Miután meztelenre vetköztették, haja csodálatosan oly nagyra nőtt, hogy egész testét befödte, azonfölül mennyei fény sugározta őt körül.

E látványra rettegés fogta el a jelenlevőket. — A praefectus fia, ki mégis vakmerő volt a szűzhöz közelni, azonnal szörnyet halt. A szerenesetlen apa kérelmére Ágnes föltámasztotta őt; a fölizgatott nép azonban halálra kereste a „boszorkányt.” — Symphronius azonban nem merte a szent szűzet elítélni. — A nép dühe megrémítette őt; az egész ügyet átadta helyettesének Aspasiusnak, maga pedig — mint Pilátus — kezét mosta.

Aspasius azt parancsolta, hogy Ágnes tűzbe dobassék. A lángok azonban nem ártottak neki. Aspasius ekkor előhivatta a bakókat, és levágatta a szűz fejét.

Mind ez a Navona-téren történt. Emlékére épült itt az Ágnes-templom. Görögkereszt alakja van, s belül egészen fehérmárvánnyal van fődve. A templom föld-

alatti részében vannak azon szobák, melyeket azon buja nők laktak, kik közé Ágnes adatott.

Ágnes szülőinek a nomentani uton volt szöllője, hová gyermekök testét temették. A hivek mindig nagy számmal látogatták. Egyszer meglepték őket az üldöző pogányok. A keresztények menekültek, csak a kis Emerentia, kinek Ágnessel egy dajkája volt, maradt a hely színén és a pogányoknak szemére lobbantotta kegyetlenségöket. A feldühödt pogányok agyonkövették őt.

A szüz még nem volt megkeresztelve, tehát véskeresztységben részesült. — Másnap holttestét Ágnes mellé temették.

A Navona-tértől a nomentani utig meglehetősen távolság; ez azonban nem tartóztat bennünket vissza, hogy a város kapuin kívül levő sz. Ágnes bazilikáját is meg ne tekintsük.

Constantia, Constantin leánya szent Ágnes közbenjárása által csodálatosan felgyógyulván építtette e templomot és azt kívánta, hogy egykor Ágnes közelébe temetessék. Sirboltját maga építtette, melyet kerekded templomocska alakjában az Ágnes-egyház közelében most is láthatni.

Constantia szentté avattatván, teste porphir-kopor-

sójából fölvétetett, a sirbolt közepén emelt oltár alá tetetett, és így a sirbolt sz. Constantia tiszteletére szentelt templommá avattatott.

E becses emlék Nagy Konstantin korából való.

De térjünk vissza Sz. Ágnes bazilikájához.

1854-ben Cavazzóban, a nomentani uttól mintegy 7 mfnyire fölfödözték szent Sándor pápa sirját. Igen becses emlék vala ez a keresztény régi korból; 1855. apr. 12-én többek társaságában IX. Pius pápa kiment annak megtekintésére. Megtekintvén sz. Sándor sirját, a sz. Ágnes bazilikájába ment s miután a szüz vértanu sirjánál ajtatosságát végzé, a kolostor éttermében étkezett, aztán egy szomszéd teremben lábesókra bocsátotta a propaganda növendékeit.

Alig ült le IX. Pius, eltörött a főgerenda és az egész padozat roppant por-fölleg közt leesett. Néhány pillanatnyi kínos esend után a pápa kíséretével sértetlenül távozott. Súlyosan senki sem sebesült meg.

IX. Pius a templomba ment, és hálaadásal a Te Deumot énekelte. Hálából, hogy mintegy csodálatosan megmentetett, elhatározta, hogy ezen egyházat teljesen meg fogja ujittatni.

A munkával Busiri Endre építész bizatott meg. Jelenleg Roma legszebb egyházai közé tartozik.

Kettős csoda.

— Legenda. —

Királyleány Kaszilda szüz
Tündöklő kertjében halad,
És nézdeli virágait,
Forrás mellett, zöld fák alatt.
Ezer virág pompáza ott:
De szebb, ki velök társalog.

Két fényesillag két gyöngyszeme,
Belőlök jóság s üdv mosolyg;
Hattyú-nyaka, szög-fürtjei,
Bíbor-ajkán örök mosoly!
Angyal ő, földöntúli lény,
Ilyent teremt a képzemény!

„Szánd a szegényt!” hangzik föl im
Az út mellől, Kaszilda néz:
Avult mezben koldus közelg:
„Üldöz folyton sors és a vész!
Segíts, segíts oh drága lény,
Isten nevében kérlek én!”

„Kik istenid oh férfiú,
Mondd, — hisz oly édesen beszélsz?”
„Nem istenek! — Isten csak egy!
— Ki ott a kék egekben élsz! —”
Ajándékokkal távozik:
„Küldd oh Ég rá kegyelmeid!”

S felhat a koldus szózata,
Kérése hallgatásra lel:
Kaszilda többé nem pogány,
Az üdvnek mentve egy kebel.
És megtanulja, mily diéső!
Ki mást segít, ki jötevő.

S ki máskor oly gyönyört lele
Azur- s bíbor virágiban:
Koldust keres most és segít,
Lotusz, liljom feledve van!
S ha bűt s nehéz nyomort törül:
Szent béke leng szíve körül.

Terjeng a hir mindenfelé:
Mily jó s nemes Kaszilda szüz,
Mint égen a nap ugy ragyog:
Hova elhat, nyomort elűz!
Ármány felkölti az atyát,
S szívet száz kétely járja át!

Nézzétek, ott halad a szüz
Ölében tápláló szerek,
Künn várják már szegényei,
Oh, hogy siet és mint remeg!
Rózsák mosolygnak arezira:
Ő koldusaira gondola.

Bokor rezzen, — „megállj leány!
Megállj!” mond a pogány apa:
„Kötényedbe mit viszs, mutasd:
Atyádnak illik tudnia!”
Kaszilda összrezzen s felel:
„Rózsát viszek szobámba el.”

Kötényét fellebentí most
Bűsz Aldamon s bámulva néz:
Hajnalpiros rózsák miket
Remegve tart bársonyka kéz.
S eltávozik, miként a gond
Mely eddig homlokán honolt.

Kaszilda most szomorgva megy,
Szűz homlokán felhő honol!
Vajjon mi bü gyötörheti,
Ajkaról mért halt a mosoly?!
Szegényeim ti rajtatok
Ma nem segíthet lányotok!*

De im esodák esodája most!
Kaszilda meglepetve néz:
Piros rozsák helyett kenyér
S tápláló sült, mit tart a kéz!
Örömmel telve osztja szét,
S fennen dicséri Istenét.

Ki volt nagyobb, ki hát dicsőbb:
Az ördög, vagy szent Istenünk?!
Ha azt követjük cserbe, hágy:
Mig véd s segélyt nyújt ez nekünk.
Kerüld oh a gonoszt tehát:
S imádd folyton az ég Urát!

P. A.

A h á z a s u l ó.

(Falusi történet.)

— Isten akarata volt — sohajtá Hóbor Márton, az ifju földműves, visszatérve szülői temetéséről — kik rövid huszonnégy óra alatt elhaltak.

— Mindenesetre, viszonzá a tanító, kihez a fentebbi szavak intézve voltak.

— De, kedves Márton! a mit a Mindenható tesz, az ellen embernek nem szabad zúgolódní. Azért hagyj csak a boldogult öregeket békével nyugodni, gondolj inkább arra: hogyan fogod az örökölt gazdaságot kezelni, honnét egy jó s gondos házi-asszonyt szerezni, mert enélkül gazdaságod nem fog gyarapodni.

— Egy háziasszonyt, ismétlé Márton, esodálkozó szeméit a tanítóra meresztve.

— Igen, ugy mondám, ismétlé a kántor. — Lásd Márton! szüleid, igaz, buzgó, áhitatos emberek valának, de mégis egykissé különbözök, ugyannyira, hogy felölök egy halandó sem tudott önmagával tisztába jönni. Csendes visszavonultságban éltek, dolgaikat minden legkisebb szomszédságos beavatkozás és tanácskérés nélkül végezték, szóval semmiféle emberrel sem barátkoztak. A házajtó egész napon át zárva volt, és falunkban még most is elegenden vannak, kik házatok küszöbét nem mondom, hogy átlépték, de még csak nem is látták. Épen ily elzárkozottságban neveltek téged is, az egyetlen, Istentől nekik ajándékozott gyermeket. Az egyházon, iskolán és dolgon kívül téged is nagyon ritkán lehetett látni, s a vidám falusi ifjuságra nézve eddig alig voltál több, a tiszta semminél. Tehát, Márton! azt tanácsolom, végy egy okos kis feleséget, nyisd ki házad ajtaját a szomszédságos látogatásoknak, hogy oda a vidámság és életkedv bevonuljon; a gazdaságot, melyet Isten reád bizott, kezeld ugy, mint ez egy keresztényhez és szorgalmas házigazdához illik. — És most Isten veled Márton! a Mindenható vezéreljen és oltalmazzon.

A kántor egyet fordulva lakása felé lépegetett, Márton pedig gondolkodva ballagott, majdnem a faluvégen fekvő házához.

Mártont a tanító szavai sokkal élénkebben foglalkodtaták, mint sem az épen most véghez ment édes szülőinek temetése. Egy vidám élénk ifju aligha megszokta volna a mogorva, emberkerülő és örömtelen

életet, melyet Márton szülői vezettek. De minthogy ő közös anyánktól, a természettől, jókora adag közömbös-séggel és mesterkéletlen együgyűséggel volt megáldva, igen megkönnyíté szülőinek őt ugy nevelni, hogy az ifju a nagyvilágon csakis őket tartá az egyedülieknek, kik őt némileg érdeklik; tetteiket mindenben hiven utánozá, s nekik, anélkül, hogy saját akarattal birt volna, mindenkor föltétlenül engedelmeskedett. A mit reá bízta, azt tehetsége szerint elvégezte, anélkül, hogy tudta volna miért? vagy minő haszon lesz abból. Az iskolában annyit tanult, a mennyit tanulhatott, ez pedig igen csekély volt! azért: mert ezt szülői ugy kívánták. Az egyházat hasonló okból látogatá; szántott, vetett, aratott, kapált... mert atyja parancsolá. Különbén a világon semmivel sem törődött, még azt sem kérdeze: miért kell ezt így és nem amugy végezni? Az egyedüli a mit saját ösztönéből tett: alvás, evés-ivás és pipálásban állott. Az ünnep- és vasárnapokon, valamint a téli hosszú estéken vagy egy darab kenyérhéjon rágódott, vagy a kályha melletti padon üldögélt és szundikált, vagy a szentírás egy fejezetét olvasá föl szülőinek, melyből azonban az egész társaság épen annyit értett, mint a kör négyszegeiről. Mindazonáltal a korlátolt elméjü örökös mégis megszokott egy pár szentírási helyet, melyet — az igaz nem elég odavágólag — minden alkalommal idézgetett. Ide sorozandó a mester előtt kimondott szólam is: „Isten akarata volt“, melyet Márton oly egykedvű nyugalommal mondott volt ki, hogy a tanító válaszában előforduló szó „zúgolódní reá“ egészen igazságtalanul volt alkalmazva.

Igy növekedék Mártonunk; nagy, erős és izmos legény vált belőle, de feje — igaz, elég nagyra nőtt — üres maradt. A szülői ház volt hazája, faluja, országa, a nagy világ, mely körül a nap és hold forgolódott, és melynek határainál földtani ismerete teljességgel megszünt. — Igy érte el élte 24-dik évét, a midőn a faluban nagy vérhas kezdett pusztítani nagy halandóságot okozva; mely többi közt az öreg Mártont is szeretett éltepárjával együtt — egy aludtej- és gyümölcsesal bőven fűszerezett vacsora után — a halál sirba szállítá. A fiu is hasonló betegségbe esett, de ezt erős természet szerencsésen legyőzte. Az öregeket is meg lehetett volna

menteni, ha a háznál bevett szokás megengedte volna másnak tanácsát kikérni, vagy orvost hívatni. Az öregeknek ez eszökbé sem jutott, a fiattól pedig épen-séggel nem lehetett ezt várni, mert ismeretei nem terjedtek ki eddig annyira, miszerint hitte volna: hogy oly emberek is vannak, kik eseppek és pilulák segítségével betegeket gyógyíthatnak. Hagyták tehát a dolgot — magukat egészen a jószerezésre bízva, melynek szomorú következménye: a két öreg — huszonnégy óra alatt bekövetkezett — halála lett.

A boldogultak örököse most tehetetlen gyermekhez hasonlított, kit dajkája szalagnál fogva sűrű erdőbe vezet, aztán távozik, a gyermeket sorsára hagyva. Egészen magánosan állt a nagyvilágon, azt sem tudván: mittevé legyen most? Sőt még az is kérdés: ha vajjon eszébe jutandott-e a boldogultakat eltemettetni, ha egy öreg bátya — az egyedüli rokon a faluban — a bal-esetről történetesen nem értesül és a magán segíteni nem tudó Mártonon nem könyörül.

Ez mondá meg Mártonnak, mi most a teendő? gondoskodott arról is, hogy a napszámosok, kik eddig a szolgák és szolgálók teendőit úgy homn, mint a mezőn végezték — helyeiken továbbra is megmaradjanak, s hogy egy jóraváló öreg özvegyasszony a háztartást átvállalja.

A temetés tehát elmúlt, s most Mártonunk házá-nál oly gazdálkodás kezdődött, a minőhöz hasonló e világon igen kevés létezhetik. — A mi saját személyét illeté, ő dolgozott most is, mint előbb, egész napon át, de minthogy most az utmutatás hiányzott, mely pontosan kijelölné mit s hogyan tegyen, mindent csak félig-meddig, vagy épen megfordítva, sokszor nem is a kellő időben végeztet. A mi először szemébe ötlött, azon dolgozott, habár sokkal sürgősebb teendői is lettek volna.

Épen aratás után, tehát a legnagyobb földmunka idejében haltak el szülei, de földjei ez őszszel mégis alig-ha megmunkálatlanul nem maradnak vala, ha gazda-asszonya erre nem figyelmezteti. Most tehát szántott és vetett, de úgy, hogy a jövő aratásért alig ajánlt volna valaki 10 forintot. — Sajnos! a jó és gondos öreg asszonyt is a köszvény gyakran oly igen kinozá, miszerint nem lehetett mindenkor a korlátolt elméjü örökös kezére: és hogy a szerenesétlenség teljes legyen, alig egy hónapra az öreg Márton és neje halála után, a vérhas az öreg-szolgálatkész bátyát is kiszólitá az élők sorából.

Legyen bár, hogy Mártonunk szülei szeszélyből vagy elvből éltek oly magányos elzárkozottságban, a fiuban ezek egyike sem volt meg, tehát megszűnt az ok házaajtáját a szomszédok előtt továbbra is zárva tartani. Ezek csakhamar észrevették ezen változást, és távolról idegenkedtek ezt felhasználni, oly figyelmet tanusítottak Márton és gazdasága iránt, mintha őket legjobban érdekelte volna. Beköszöntött a tél hosszú estéivel, melyeken Mártonunk rendszeren látogatókat kapott, miáltal ezek viszonzására lön kényszerítve; sőt még annyira elhagyá magát esábittatni, hogy a csap-székét is néhányszor meglátogató, hol azonban ép oly idegen volt, mint a legnagyobb gonosztevő az Isten templomában.

Ki csak egy kevés világ és ember-ismerettel bír,

könnyen el fogja hinni, hogy az ifju ez által ép annyi barátira, mint tanácsadóra tett szert; hiába! már ben-gyökerezik Éva anyánk árva fiaiban azon jó tulajdon-ság: hogy későbbek másnak, mint önmaguknak jó tanácsesal szolgálni, legyen bár ez kikérve, vagy nem. Igaz, hogy a tanácsra szorulóknak mindenkor javát akarjuk, de egyre százat teszünk: hogy a jó tanács száz esetben alig használtatik föl egypárszor, mert ép oly közönyösen mondjuk, mint mások hallgatják. Így történt ez Mártonnál is. Jó tanácsokkal úgy szólva, nem csak elhalmozták, de becsületesen meg is kinozták ugy annyira, miszerint azt sem tudá, melyiket kövesse, mely körülmény folytán még zavarodottabbá lön. De, legyen bárhogy, barátai mindegyike mást tanácsolt vagy ellenzett, egy pontban mindazonáltal mindnyá-jan megegyeztek. Naponkint ezen egyhangu tanácsot harsogtatták füleibe: Márton neked meg kell háza-sodnod.

Házasodni? Házasodni? dörmöge magában Már-tonunk. Mert hogy tulajdonképen mi az a házasa-g? arról a korlátolt elméjü ifjunak valóban igen homá-lyos fogalma volt. Tagadhatlan, e szót már számtalan-szor hallá, azt is tudá, hogy férfi és asszony, mint pél-dául édes papája és mamája, lehetnek csak összeháza-sodott személyek, s ezenfelül egy pár esketésnek is volt már szemtanuja. — De hogyan fogjon hozzá? hogyan szerezzen feleséget! ez elméje színvonalát tul-szárnyalá; nem esoda! hisz atyja soha sem beszélt el neki: hogyan kezdte ő kedves feleségét meghódítani! meg aztán az oskolában sem tanították reá! Sokat töré szegény fejét a módokon, hogyan lehetne célt érni! Sem éjjel sem nappal nem volt nyugalma, borzasztó észmegfeszítéssel átgondolá, hogyan lehet e világon valamely tárgy birtokába jutni? Hosszas fejtorés után kisüté, hogy egyik örököl, a másik vásárol, a harmadik kölcsön, a negyedik bérbe vesz, mások ajándékba kapnak, végre némelyek lopnak. Hogy az ő örökségében asszony nem találtatott, arról meg volt győződve, ajándékokra nem lehet magát bízni, ezt boldogult édes anyja többször mondogató, a lopástól irtóztott. Az ő eszmemenete szerint tehát nem volt egyéb hátra, mint egyet vagy vásárolni, vagy kibérelni, vagy kikölcsö-nözni. De hogy ezen módok melyikét válassza... az borzasztó nagy kérdés volt, melyre ő nem volt képes megfelelni; egyuttal nem is igen volt kedve e tárgy-ban mások tanácsát kikérni, minthogy jóhíszemü kér-dőzősködéseieért már egypárszor becsületesen kiröhög-ték. Végre még is nekimerészkedett egy esti borozás alkalmával jó szomszédját, ki szintén a házasságra nógotá, megkérdezni.

— Hisz én csak megházasodnám, Vig szomszéd, viszonzá a házasulandó suttogva. De hogyan fogjak hozzá?

— Ej-ej de szegény legény vagy szép öcsém! mondá a szomszéd. Már ugyan mi lehetne könnyebb e világon, mint feleséget szerezni! hisz tuczat számra futkosnak az utczákon, s oly esinos legény mint te, ki hozzá gazdag is vagy, csak kezét nyujtsa ki, nem egy de tiz is belecipeszkedik.

— Ugyan-ugy-e, te vén bolond, szóla közbe a beszélőnek édes oldalbordája, talán én is ugy csipesz-

kedtem beléd? Nézze meg az ember! hisz majd elkoptattad görbe lábaidat a sok lótás-futásban míg hozzád mentem. ...

— Sohase bántsá az édes Rozikám! szelédité Vig az érzékeny feleséget. Egy kis tréfiáskát nem kell ám mindjárt harapófogóval megfogni. Tehát Márton! igazán nem tudod, hogyan kell házasodni?

— Már hogyan tudnám, mikor még életemben soha sem házasodtam!

— No jó, hat figyelj, majd megtanítlak én, monda a szomszéd. Ha még semmi bizonyos sincs, akkor igen okosan cselekszel, ha egy kérést keressz, ki a dolgot jobban érti mint te, és nevedben a leányt megkéri.

— Ugy ám, szomszéd! de hol veszek én egy ily leánykérőt?

— Oh ostobaságok ostobasága, boszankodék a szomszéd. Hisz minden keresztény ember, kinek csak egy cseppel több esze van mint neked, megteheti ezt helyetted. Jó, én magam fogom e hivatalt elvállalni, és számodra leányt kérni. Jövő vasárnap megkérjük, és a manó elvihetné a dolgát, ha jövő karácsonyra asszony nem lenne a háznál.

A szomszéd megtartá szavát, mert a legközelebbi vasárnapon, mint teljhatalmu kérés indult ház-tűzhelyet nézni, a becsületes Hóbor Márton ifju legény nevében. Azonban még sem bátorkodott saját falujában valamelyik ház ajtaján kopogtatni, tudván, hogy megbízójának általánosán ismert ostobasága kosarat biztosít számára. Azért egész komolysággal a szomszéd helységnek vette utját, hol egy leányzó lakott, kit közös anyánk a természet, igen mostohán ruházott föl testi

bájakkal és kellemeikkel, de megáldotta egy birtokkal, mely több ezer forintot ért. Itt már reményli, hogy szívélyes fogadtatásra találand, mert Gyenes Luczának nagy „férjhez mehetnékje“ volt, miután évszámait közelebb álltak a negyvenhez, mint a harminchez, azonfelül szülei is elhalván egészen független volt. A kérés oly ügyesen tudta jövede célját előadni, hogy Lucza egy nyájas mosolylyal, mely neki oly kinézést kölcsönzött, mint a babiloni sárkányé lehetett, midőn a Dániel prófétától főzött szurok-eledel gyomrában volt, azt viszonzá: hogy ő nem idegenkedik a tisztességes ajánlat elfogadásától, de a kérés kötelessége a vőlegényt a legközelebbi alkalommal bemutatni.

Ez a következő vasárnapon meg is történt. — Vig tanácsára az ifju Márton egy ujdonatuj kabátot és kalapot vásárolt, pipaszárát selyembojttal földiszíté, és kabátja gomblyukába hatalmas virágbokrétát tűzött. Tisztán neki mosdózza és fésülködve egy bunkós bot-tal kezében, kérésje kíséretében utra indult jövendőbeli életpárjához. Vig András nem mulasztá el az ifjut utközben mindarra figyelmeztetni, a mi ily ünnepélyes alkalmaknál megtartandó, pontosan utasítván őt, minő taglejtéseket tegyen, mily arcvonásokat vegyen föl, mit szóljon és beszéljen. Többi között egyenesen megparancsolá neki: Lucza leányasszony keeses kaecsoes-káit gyakran megszorítgatni, s ha végre annyira fejlődik a dolog, hogy a mátká a boldogító „igent“ elrebegi, akkor karolja át és egy forró esőket nyomjon üde eper-ajkaira.

Zalabéry.

(Vége követk.)

Az ingatag hitűnek.

III.

Az ur kenyere, az ő valóságos teste.

Kelj föl uram! széledjenek el a te ellenségeid, és fussanak előled, a kik gyűlölnek téged.

Isten nélkül mit sem tehetünk, nélküle épen nem élhetünk; az ő életéből kell éltünk: az ő természetéből, mint a szőlővesszőknek a szőlőtő természetéből, hogy: részesei legyünk az ő isteni természetének, — mondja sz. Péter apostol. E végett az ur, testét ígérte nekünk eledeltől, hogy keblünkbe szállhasson, szívünk vérébe vegyüljön, és áthassa lényünket, mint a kovász a tésztát, a föltámadás dicsőülésére. Kettős bizonynyal állítja, hogy a ki nem eszi az ő testét, nem lesz élet benne; a ki pedig azt eszi, örök élete lesz. S miért vetnök meg az életet egy darab kenyérért? Hiszen megmondá: Az én testem valóban étel. S hogy felelnök azt neki: A te tested nem valóban étel? Azt bizonyítá: Az én vérem valóban ital. S azt mondjuk-e mi vesztünkre: A te véred nem valóban ital? Ő mondá, a ki nem esalhat. A ki engem eszen, a ki e kenyeret eszi, örökké él. S hogy ne lenne a mi kenyere Krisztus? Valóban: bolonddá tette az Isten a világ böleseségét, — mondja az apostol. Jelezen pedig, ezen szavaival: A lélek az, mely meglevenit, a test nem használ semmit. És ez csak annyit tesz: A lélek az, mely a testet is életi; a test magában, lélek nélkül, azaz holtan, maga sem él, másnak sem adhat örök életet. A test ennél fogva, csak a lélekkel együtt, azaz élőn használ az

örök élet eledelét, ha azt az ő Istensége, a mely lélek, ugy áthatja, mint a tűz a vasat. Ezen élő test azután, valóban: lélek és élet, azaz, maga az elevenítő élet, mely az örök életre táplálja, lelki természetű [állapotban, a vele élőt. A Krisztus tehát nem feleztetik meg]; mert miután az embernek, nem csak lelke, de teste is elesett a bűnben, szükséges vala, hogy ne csak lelkét, de testét is fölelevenítse Jézus, hogy mind a kettővel fölségitse és meggyógyítsa őt, a ki az egész embert üdvözíteni akarta. Ezeket azonban elrejtetted te a bölesektől és okosaktól, és kijelentetted a kisdedeknek, mi nekünk, a kik elhittük, hogy te vagy Krisztus, az élő Istennek fia. Maga vagy te az örök élet, és nem egyebet adsz nekünk, a te testedben és véredben. csak azt, a mi vagy, — mondá sz. Ágoston.

A husvéti bárányt, a végvaesorán, az Isten báránya váltá föl, hogy előképe ott valóságával töltessék be. Mennyi szeretet a nagy Istentől! Mondá azért: Ez az én testem. S ime, hallgatnak az apostolok, a mennyország titkainak megbízottai; nem kérdezik itt: mit jelentsen ez? mint egyébkor, hogy fejtsen meg nekik, mert érzik szavaiból, hogy egyenes értelemben szól, nem beszél példázatban, sőt inkább, végrendeletet tesz, mint halálra készülők. Maguk közt sem zagnak, hogy micsoda az? hogy nem érték mit beszél? mint mások tőnek, hanem elnémulnak a nagy titok fölött; mert látták már, az ígért alkal-

mával, hogy inkább megválk tőlök, és veszni hagyja őket is, miként elpartolt tanítványait, mintsem szavait félreértsék, nem az ő tulajdon testéről. Nagy perz vala ez, az élet és halál perze, mely visszaadta azt, a mit az ősi halálos évés elvesztett a paradicsomban. Nem azt mondá Jézus: Ez az én jegyem; sem azt: Ez az én testem jele; azt sem: Ez jelenti az én testemet; hanem határozottan: Ez az én testem, mely érettetek adatik, — hogy azzal táplálja bennünket, a mivel meg akart váltani. Ki is hihesse, hogy csak egy kis kenyert hagyott volna emlékjelül? Egy oly Isten, ily semmiséget? Egy határtalan jóság, ily esekélyiséget? Egy mindenható ily silányságot? S ez volna-e az ő nagy szeretete? az ő irgalmas jósága? A csupa ember is valami becses tud adni, vagy szívét hagyja szereteténél, és ő az Isten, csak egy kis kenyert? Az nem lehet, az Isten csak istenit adhat, mert egy kis kenyér méltatlan lenne az ő nagy szeretetéhez és hatalmához. Annak kelle tehát ott lennie, a minek azt mondotta, nem pedig annak, a minek azt soha sem mondotta. Higyük azért az ő szavainak, mert: A ki Istennek nem hiszen, hazugnak vallja őt — mondja sz. János apostol.

Sőt ki ne imádná ebben az Isten nagy szerelmét? Előbb emberré lön, aztán hasonlóvá lett a kenyérhez, csak hogy önmaga által boldogíthasson bennünket. S megvetnök-e az ő határtalan szeretetét? Azt mondja ő: Ez az én testem, és mi elutasítsuk-e őt azzal: Ez nem a te tested? S ha ismétli nekünk: Ez az én vérem, mondhatjuk-e neki: Ez nem a te véred? Valóban borzad lelke, ha ezt meggondolom, mert megesalja azt a paradicsomi kigyó, a ki nem hiszen Isten szavának. De ha nem azt adta volna Jézus, a mit mondott, hogy ad ugyan mit adott volna akkor? Bizony kevesebbet, mint a zsidóknak adott; mert őket égi mannával táplálta, nekünk pedig csak földi kenyeret hagyott volna. Nemde ő azt ígérte, hogy betölti az ő törvényt a legutolsó betűig: de hol töltötte volna be a husvéti bárány példázatát? hol váltotta volna be ígétét? Jellel váltotta-e föl a jelt? árnyékkal töltötte-e be az árnyéket? ábrázolattal vitte-e tökéletességre az ábrázolatot? s még egy sokkal silányabbal-e? Mert élénkebb ábrázolata a husvéti bárány az ő véres halálának, mint sem a lelketlen kenyér. Neki azért az árnyék helyett valót kelle adnia; a husvéti bárány helyébe az Isten bárányát, önmagát tennie; hogy a kit a zsidók csak ábrázolatban bírtak, mi azt valóságában vehessük és bírassuk, ámbár még láthatlanul, de majd az egekben, színről színre imádhassuk, minden fátyol nélkül. Csak így tökéletesíthető ő, fokozatos emelkedéssel, a hitnek kifejlését; másként a hit visszadől volna a zsidók jelképes állapotába. Most pedig elmondhatjuk: Hajdan a zsidók az ég manáját ették, mi pedig az ég Istenét vesszük az Úr testében. Jézus tehát, nem hagyott minket árvául; az ő kenyere, az ő valóságos teste, mely a fára szegeztetett, és a fán az élok közül kiirtatott éretünk, — mondá Tertullian.

E. L.

(Vége következik.)

Romai levél.

Roma, október hó 19. — E hónapban IX. Pius pápa ő szentsége nevezetesen esütörtöki napokon délelőtti órákban szokott félhivatalos szemlét tartani azon épületekben, melyek egy év alatt az ő kifogyhatlan bőkezűségéből vagy létre jöttek, vagy az ő rendelete folytán épülőfélben vannak és folytattnak. Ez értelemben e hó 7-kén Via-Lavicana nevű, a Colosseum mű-

götti lateráni székesegyház felé vezető utban, két emeletre épült két új házat megtekinteni kegyeskedett, melyek a szegényebb sorsú rómaiak számára esekély lakbér fizetés mellett az e szándokkaj alakult társulattól ez évben fölépítettek, e társulat tagjai több romai herezeg, marquis, gróf és maga a pápa is. — Ezen új házakban Massimo herezeg, meg Patrizi marquis mint e társulat fötényező tagjai által tiszteletteljesen fogadtatott ő szentsége s velök az épületet összejárván, magas megelégedése nyilvánítása mellett megdicsérte e társulat működését, figyelemzetve egyttal arra, hogy tekintetbe véve a kiáltó szükségek egyikét, kell, hogy efféle jótékony munka szakadatlanul folytattassék, a munkás népek évenkénti jelentékeny szaporodása miatt. Innét a pápa udvarnokaitól kísérve fölment a lateráni szent János székesegyházába, hol hódolat- és tisztelettel fogadtatott e főkáptalan tagjaitól, kikkel az egyházba bemenvén arról váltott szót: miként ez egyház szoros szentélye megnagyobbitandó volna. Imáját az oltárszentség előtt végezve, s pápai áldást adva a jelenlevőkre — tovább a szent Lőrincz egyháza felé elhajtatót, megtekintendő azon festményeket, melyek sz. Lőrincz vértanúságát ábrázolják s ez egyház falait díszítik.

E régi egyház jelenleg egészen új díszben ragyog, s IX. Pius pápa Isten háza iránti égő buzgalmat jövő századokra hirdetendi.

Az itteni Campo-Varano nevű köztemető a romai tanács költségén évek óta szintén csinosbul; két félkörű nagyszerű csarnok ez évben befejeztetett csinos kápolnával s alatta halottvizsgáló termekkel, jelenleg a mentánai csatában elesettek emlékére itt egy nagyszerű márvány-emlék építetik; ennek alapját megáldandó jelent meg manap Szentatyánk, mely esekélynyre temérdek sok nép gyült össze élén a romai tanácssal, mely ő szentségét lépésről lépésre kísérte. Gróf Vespignani építész ez emelvény tervezetét megmagyarázta, hangsúlyozva jelentvén: oh Szentatyá! miként fogja e halottak mezejét ékesíteni a sz. Péter széke oltalmazásában dicsően elesetteknek emelt emlék! melyen domborvásban valamennyi neve tündökölni fog. Ezután a pápa megdicsérvén a gróf szorgalmas felügyeletét, megajándékozta a munkásokat és a szegényeket, s áldásosztogatás közt a néptől „éljen“ felkiáltásokkal kísértetve délutáni egy óraker vatikáni palotájába tért vissza. — Délután szokás szerint a népszokott kirándulásait a zöldbe téve, este vigan s esörgő, dobszó mellett dalolva, az „Ottobrate“ nevű mulatságot megkezdte.

Másik esütörtök napján reggeli tíz óraker IX. Pius pápa udvarnokaival ment először a San Pietro in Montorio nevű egyház terére, megnézendő a zsinati emlék alapkövét, mely az nap délutáni órákban Berardi József bíbornok ő emja által a pápa meghagyásából megáldandó, s letendő lesz teljes egyházi szertartásokkal, a katonai zene, az e tényre összegyült megszámlálhatlan sokaságot — közbe-közbe mulattatta. Igenis a jövő december 8-kán megnyitandó köz-szent-zsinat emlékére emelendő oszlop alapja áll már, a kislelkű s élőhittel nem bíró keresztények fölébresztésére, s munkája napról-napra előbbre halad.

E hegyről ő szentsége egyenesen az általa épített Via-Mastai nevű új dohány-gyárba ment, miszerint személyesen lássa azon gépeket, melyek ez évben a dohánylevelek kezelésére állítottak: azon házakat, melyek 800 munkás számára emeltettek; azon iskolaházat, meg kápolnát, mely e munkások gyermekei nevelésére s oktatására ez évben befejeztetett; azon kertet, melyben ez iskolások iskolai-testvérek felügyelete alatt szünórákban játszhatnak stb. Mindenütt ő szentsége teljes meg-

elégedése jórendet találván, azt is marquis Ferraioli igazgatónak, meg Sarti építőmesternek szóval nyilvánította. — Végre a nagyszerű romai épületek egyik erkélyéről megáldván a sokaságot a mastai uton keresztül gyalog a sz. Calixtus temploma felé elhaladt, hol ma levén a szentnek ünnepnapja, a benedek szerzetesek váraokoztak a pápára, kikkel ima után atyailag társalogván s megáldván őket, délutáni órákban már a vatikáni sz. Péter egyháza felé hajtattott, — hol szintén személyesen látni ohajtván mindazt, mi már a megtartandó köz-zsinat helyiségei elkészítésében megtörtént. Msgr Teodoli kanonok, a munkafelügyelő, kalauza lett ő szentségének, kihez a többi közt így szólt: Monsignore! napról-napra közeledünk a szeplőtelen fogau-

tatott Szűz ünnepnapjához, szorgalmasan legyenek rajta; imhol hét püspök itt van már Amerikából, kik e helyen kényelmesen ülni kívánnak stb.

A jubileumi bucsu elnyeréseért jelesen vasárnapokon az ájtatos társulatok énekszóval kereszt elülvívése alatt szentmenetben a templomok látogatását végzik egy bibornok vezetésével, mi kivált a nagyszámmal már idejött idegenekre igen jó hatást gyakorol.

Időjárásunk kedvező. A szüret ez évben mennyiségre, de különösen minőségre nézve áldásosan ütött ki.

Isten velünk!

Liegerhoffer János, p. gyónatya.

Mi ujság?

— **Honvédszászló-szentelés.** Vasárnap, október 31-dikén délelőtti 11 órákor szentelte föl a főmélt. herceg primás Budán a Mátyás templomban az I. honvédszászlóalj zászlóját. E zászlónak ő felsége koronás királynőnk volt zászlóanyja, s sajátkezűleg himzö hozzá a pompás szalagot. Királyné ő felsége 11 órákor érkezett a nagyszámmal egybegyűlt nép lelkes éljenzéseitől kísérve a templomba, hol a hprimás esendes misét olvasott s azután a zászlót megáldotta. Ez alkalomból egy megható beszédet tartott az áldomagy az oltárnál s áldását adva a zászlóra, s mindazokra, kik az alatt szolgálói fognak, kérve Istent, hogy mindig győzelemre vezesse a honvédeket s ovjá meg a megaláztatástól. E beszédet közölni fogjuk. — Midőn a szögek ünnepélyes rendben a zászlóba beverettek, a tisztek kíséretében a zászló kivittetett a templomból, s Horváth ezredes, honvédszászlóalj parancsnok által, megható esinos alkalmi beszéddel átadatott a zászlóaljnak. A Sz. Háromság terén egybegyűlt roppant néptömeg a mint a templomból kibozott zászlót megpillantotta, levett kalappal s szünni nem akaró viláros éljenzéssel fogadta az első honvédszászlót. Perezekig tartott, míg újra esend állott be s csak ekkor lehetett az eskületételhez kezdeni. Mintán a jelen volt honvédtisztek s a felállított honvédesapat az esküt letette, következett a „Te Deum“ s déli 12 $\frac{1}{2}$ órákor az ünnepély be lön fejezve.

— **Ő Felsége** keleti utazásáról így ír a „Vfr.“ Mult hó 25-kén kezdé meg a fejedelem nagy utazását Keletre. Mi katolikusok ezen utazásnak világtörténelmi fontosságot tulajdonítottunk. 1229 óta nem volt esászár a szent földön. Azon hatalmasan működő hagyomány, mely a római esászárnak hatalmi állásához szövődött, mely őt a katolicizmus védnökének tartá, mely a keletiek előtt oly imponáló volt, ezen az elhalványulás-hoz oly közel álló hagyomány ő felsége keleti utazása által új reményekre jogosít bennünket. Az ausztriai esászár és apostoli magyar király Keletre megy, hogy a Megváltó sirjánál magáért, házáért és országaért imádkozzék! Imádságainkat egyesíteni fogjuk az övéivel, sziveink követik a felséges fejedelmet, hogy a távolban is hű alattvalói között érezze magát. Az ezen utazással egybekötött konstantinápolyi és atheni fejedelemlátogatás, a suazi esatorna megnyitási ünnepélyei s ő felsége egyiptomi tartózkodása nagy fontosságnak ugyan politikai tekintetben, de — előttünk Jeruzsálem azon esillag, melyre szeméink irányozvák. —

— **Ő felsége** 25-kén délután 5 órákor indult az indóházba, hol az egyik teremben ő felsége saját elnöklete alatt a megérkezett osztrák miniszterekkel miniszteri tanácsot tartott. Bucsuzásra primás ő hercegségén kívül még a nagyváradi, szom-

bathelyi és munkácsi püspökök, az országbíró, miniszterek, Melezer és Lipovniczky és számos mágnás megjelentek. A tömörked nép megható példáját adta ragaszkodásának. Midőn ő felsége kilépett az udvari váróteremből, hogy a waggonba lépjen, lelkesült éljenek hangzottak. A király a hozzá legközelebb álló József főherceggel kezét szorított, barátságosan köszönté a körülálló minisztereket, mágnásokat és főurakat s az alsóház elnöke, Somsich Pál előtt megállván, kezét nyújtá neki s messze hallható hangon mondá: „Remélem, nem sokára szerencsésen visszatérek. Isten önökkel! boldog viszontlátásra.“ Mielőtt ő felsége az udvari kocsiba lépett Simor hprimás ő főméltósága rövid szerenesekívánatot mondott ő felsége utazására, ő felsége barátságosan megköszönvén a kívánatot, éljenkiáltások között a waggonba lépett. Ő felsége huszártábornoki egyenruhát viselt, fején kalppal.

Közvetlen ő felsége után az udvari waggonba léptek gr. Bellegarde, ő felsége tábornok hadsegéde, gróf Benst és gróf Andrassy; ő felsége kíséretének többi tagjai már előbb helyet foglaltak 9 első osztályu s több másodosztályu kocsiban. Az 53. számú udvari koesi s a pompás elsőosztályu koesik a Ferdinánd éjszakai pálya tulajdonai. Ekkor ő felsége leboesátá a koesi ablakát, meghajtá magát s kéré az urakat, hogy tegyék fel fővegeiket, magához hívá ekkor Lónyay pénzügyért s vele hosszasan beszélgetett. Pont 6 óra 15 perczkor megindult a vonat. Lelkesült éljenzések hangzottak s üdvözlék a fejedelmet, ki barátságosan köszönt, mindaddig, míg a vonat a magas társasággal messze robogott. — Az Ég áldása kísérje a fejedelmet utazása alatt. — Terv szerint nov. 29. érkezik vissza Pestre.

A esászári napló vezetésével ő Felsége keleti utazása alatt a híres benezés Dudík, morva történész, bizatott meg. Dudík egyszersmint káplányi minőségben is kíséri ő felségét s e czélra mindazon kiváltságokkal felruházattott, melyek a bécsi burgi plebános attributumait képezik, egyszersmind pedig egy uti kápolnát is visz magával.

— Lipovniczky Vilmos a legfőbb ítélőszék tanácselnöke, a nagyváradi püspök ő mga testvérbátyja, ő Felsége által a semmisítő szék alelnökeül neveztetett ki.

— Zalka János győri püspök ő mga Rákos mezőváros többszöri tüzvész által meglátogatott lakosaának az irtás- és dézsmaváltáság törlesztési összegéből 600 frotot eleugedni méltóztatott. — Ő mélga ugyanezen városban 9 tüzkárosult zsellérnek máreziusban 100 frotot, — 5 tüzkárosultnak pedig szeptemberben 50 frotot adományozott.

— Horváth Mihály jeles történésztünk ő Felsége által a tribunitzi választott püspök czimével ruházattott fel.

— A jótékonyág és a kath. hitélet terén mindenütt találkozzunk gróf Károlyi István ő méltóságával és a páratlan buzgalma grófnővel. — Uj-Pesten nem csak az iskola építéséhez járult igen jelentékeny összeggel, hanem azt egészen új padokkal ellátta, a kegyes grófnő pedig minden belső szükségletekkel felszerelte. A kath. közönség nevében örök hála szavaztatják nekik.

— A kath. egyház hierarchiája. Van jelenleg:

Megyékkal bíró patriarchák, érsekek és püspökök	766
A hitetlenek közti patriarcha, érsek és püspökök	288
Összesen	994

E méltóságok így vannak felosztva:

Patriarcha	12
Latin szert. megyés érsek	75
Érsekek a hitetlenek közt	35 = 135
Latin megyés püspök	609
Különbféle szertartású megyés püspök	45
Hitetlenek közti püspök	193 = 874
	994

— Eugenia francia császárné Konstantinápolyban léte alatt: október 17-dikén a perai kath. örménytemplomban az örmény patriarcha misét mondott, melyen 24 püspök is jelen volt, kik az egyetemes zsinatra utaznak. Mindnyájan pompás egyházi ruhában jelentek meg. A császárné számára trón vala felállítva, s egy kisebb trón a patriarcha és a pápai legátus számára. Mise után a császárné az oltár lépcsőjén fogadta a patriarcha áldását. A császárné e templomnak egy pompás, 10,000 font st. értékű szőnyegét ajándékozott.

— Romában igen fájlatják, hogy Eugenia francia császárné keleti útjában ki fogja Romát kerülni. Kétségek nélkül az olasz forradalmároknak akár Napoleon ezzel kedvezni; pedig ily engedményekkel azokat le nem fégyverezi.

— Romai tudósítások szerint Izabella volt spanyol királynőt várják oda férjével, és jelen lesznek mind a zsinat megnyitására, mind az asturiai herezeg első áldozásánál. A teler híhetőleg leányuknál — Girgenti grófnőnél — fogják tölteni. — Ő szentsége a legjobb reményben van az egyetemes zsinat sikere iránt; többi közt azt is reméli, hogy a Lengyel nemzet nyomott viszonyai kedvezőbb fordulatot fognak venni. Jelenleg a lengyel katolikusok helyzete a legszomorubb; valamennyi egyházmegye a mohilewi apostoli helyettnök kezében van, ki maga ki van közösítve, tehát papokat sem szentelhet.

— Romában Garabed Rasparuels bukaresti szakadár örmény főpap lemondván a szakadárságról a kath. egyház kebelébe tért. Ez az első megtérés, mióta a szentatya a görög szakadárokat a kath. egyházba való visszatérésre fölhívta.

— Mikor ő szentsége, Jácint atya ismeretes szomorú lépéséről értesült, így kiáltott föl: „Ez a bukás nagy bajt fog ezen embernek okozni; de másokra jó hatással lesz.” E jóslat hamar beteljesedett. Mint olvassuk, számos francia ugynevezett „liberális” katolikus kinyilatkoztatta, hogy eddig védelmezett „liberális” tanáikról lemondanak, és ezen elhatározásra Jácint atya szörnyű bukása bírta őket.

— Az emigrált lengyel kath. papok Svájcban összegyűlkezvén, elhatározták, hogy a katolikusok elnyomatását és üldöztetését Oroszországban emlékirat alakjában fogják az egyetemes zsinat elé terjeszteni.

— A bajorországi protestáns lelkészek zsinatot tartottak, melyben egyhangulag elfogadtatott azon elv, hogy a közös iskolák az ifjuságnak vallásos nevelését vesélyeztetik, s azért egész erejükből a közös iskolák ellen fognak működni.

— A legöregebb francia püspökök, a 76 éves Casanelli d'Ustria ajaccioi püspök meghalt.

— Minskben (Oroszországban) a kath. főegyháznak muszkává való átalakítása nagy elkeseredést idézett elő. Oct. 8-kán az isteniszolgálat bevégezése után várták a templom lefoglalását; ez azonban nem történt; a muszka kormány valószínűleg zavaroktól tart.

— Előfizetési fölhívást boesátottak szét dr. Frankl Vilmos és dr. Zádory János az „Uj magyar Sion” egyház irodalmi haví folyóiratra, mely átalakulása leendő a Knausz Nándor által megindított „Magyar Sionnak.” Az új „Sion” tárgyalni fogja mindazon fontos kérdéseket, melyek a katolicizmus hitéleti és társadalmi fejleményeiben fölmerülnek; szemlékben összeállítja a kath. egyháznak hazánk határain kívül jelenkező nevezetesebb mozzanatait; figyelemmel kíséri a kath. egyházon kívül álló, főleg a prot. vallásfelekezetek tevékenységét; hozni fog közleményeket a lelképásztorkodás köréből, lesz könyvszerzési rovata, végül vegyesek rovata alatt apróbb közleményeket hozand. — Előfizetés ára egész évre 6 frt, félre 3 frt. Az előfizetési pénzek vagy a szerkesztőkhöz vagy Sartori esztergami könyvkereskedőhöz intézendők. — Megjelen minden hónap végén öt íven. Ajánljuk a legbuzgóbban a kath. közönség figyelmébe.

— Megjelent: „A magyar szent korona területén fenálló k. k. egyházi joghatóságok, írta Gözöny György székesfehérvári kanonok.” A 12 ívre terjedő munka ára 1 forint, s kapható a Szent István-Társulat ügynökségében.

— **Apró hírek.** Dr. Samassa József cultusministeri osztálytanácsos és országgyűlési képviselő urnak ő felsége a Szent-Illonáról nevezett földvári apátságot díjmentesen adományozni méltóztatott. — Montalembert gróf hosszas betegsége újabb aggasztó fordulatot vett. Súlyos fájdalmi közt a nemes gróf így nyilatkozott: „Néhány hét óta kétszer állottam mára sír szélén a nélkül, hogy a megváltást, mely után annyira vágyom, s melyre az Isten oly soká várat, elnyerhettem volna.” — Az 1870-ik évi ujjonozási előmunkálatok jövő évi január 15-kén fognak megkezdetni és tartanak martius 15-ig. Sorozás alá esnek az 1848, 1849. és 1850-ben születettek. — A honvédségi lovasság újra fog felszereltetni. A karabélyt a balvállról hátra függesztve fogják viselni, a kardot pedig a nyereg bal oldalára akasztják. A kártus övön lesz, és egy futrálban, mely a vállról fog lelőgni, revolvert viselnek.

— **Csöd.** A jászapáthi katolikus iskolaszék f. évi okt. 26-án tartott ülésében elhatározta eddigi tanodáinak számát kettővel, (egyét a kezdő fiúk, másikat a kezdő leányok részére) szaporítani. — Ennek folytán két tanítói állomásra novemberhó 15-ig csöd hirdettvén, ezen állomásokat elnyerni ohajtók, képezdei bizonylattal ellátott kérvényeiket, a kifizött határnapig — a fentiszelt iskolaszékhez, illetőleg alulírottához benyújtani el ne mulasztják. — Egy-egy tanítónak évi fizetése: 400—400 o. ért. frtban határozatott meg. — Kelt Jászapáth 1869. okt. 26.

Pájer Antal, a kath. iskolaszék választott elnöke.

Nov. 4. megindított az összes 1869-ki tagilletmények expedíciója.

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lipót-utca 11. sz.) — Felelős szerkesztő: Füssy Tamás.

Pesten, nyomtatott az „Athanaeum” nyomdájában 1869. (Barátok tere 7-dik szám.)